

Vnější ekonomické vztahy EU

Autonomní nástroje I

Tarifní
Oblast dovozu

Autonomní nástroje

- Cílem Smluv = vytvoření celní unie, tj. prostoru, v jehož rámci se obchoduje bez překážek (čl. 28 SFEU) a zároveň existuje jednotná celní politika vůči třetím státům (společný celní sazebník – čl. 31 SFEU)
- Provedeno předpisy :
  - nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 952/2013 ze dne 9. října 2013 , kterým se stanoví celní kodex Unie
    - resp. (nařízení 2913/92, celní kodex)
    - sjednocení evropského a národního práva, jednotně definuje pojmy
  - nařízení 2658/87, celní sazebník – jeden ze zákl.prvků systému, možné odchylky nahoru (ochrana) i dolů (preferenze)
  - nařízení 1186/2009 o systému Společenství pro osvobození od cla
  - nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 978/2012 ze dne 25. října 2012 o uplatňování systému všeobecných celních preferencí a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 732/2008

Celní projednání a celní sazebník

- Na jeho základě probíhá celní projednání
  - začlenění zboží pod položku celního sazebníku
  - výpočet celní hodnoty
  - stanovení původu zboží
  - vyměření cla
    - valorická (hodnotová)
    - specifická
    - smíšená
    - pohyblivá – clo je závislé na ceně
- cla: smluvní vs. autonomní
- výše cla – celní sazebník

Celní kodex

- dopad: obchod mezi EU a 3. zeměmi
- aplikace na celním území EU (≠ území členských států!)
- důležité pojmy:
  - zboží Unie
  - dovozní clo
  - celní dluh
  - celní režim
    - a) propuštění do volného oběhu;
    - b) zvláštní režimy;
    - c) vývoz;

Všeobecný systém preferencí

- vůči rozvojovým státům (176!), v rámci WTO, na 10 let dopředu, implementace nařízenými Rady
- vyloučeny některé zemědělské výrobky, textil, obuv, ocel (pro rozvojové země nejzajímavější komodity).
- Produkty jsou rozděleny na:
  - citlivé (zem. produkty) a
  - necitlivé (prům. výrobky). Tyto jsou osvobozeny od cel, nebo je clo omezeno.
- Režimy výhod:
  - Obecný režim
  - Zvláštní pobídkový režim pro udržitelný rozvoj a řádnou správu věcí veřejných (GSP+)
  - Zvláštní režim pro nejméně rozvinuté země (EBA)

http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2017/july/tradoc_155840.pdf

Suspenze a kvóty

- Nařízení Rady (EU) č. 1387/2013 ze dne 17. prosince 2013 o pozastavení všeobecných cel společného celního sazebníku pro určité zemědělské produkty a průmyslové výrobky a o zrušení nařízení (EU) č. 1344/2011
- suspenze/kvóta = výjimka z povinnosti platit cla
  - částečná vs. úplná
  - uplatňující se na určité množství zboží (kvóta) nebo na nelimitované množství (suspenze)
- snaha o podporu zájmů výrobců z EU. Cíl = podpora ekon.aktivity, podpora soutěže
- předmětem = suroviny, polotovary, součástky, které nejsou v ES dostupné
- žádají členské státy jménem výrobců.

Autonomní nástroje II

Netarifní (administrativní)

Oblast dovozu

Dovozy zboží

- obecné pravidlo - neomezený dovoz ze 3. států,
- limity – závazky v rámci WTO (GATT a Dohoda o ochranných opatřeních, případně i jiné mez. smlouvy)
- možná omezení:
  - EU: ochranná opatření
ochrana zájmů domácích podniků a hospodářství
  - čl. st.: zákazy, množstevní omezení nebo kontrolní opatření,
ochrana veřejné mravnosti,
veřejného pořádku
veřejné bezpečnosti,
zdraví a života lidí a zvířat, ochrana rostlin,
národního kulturního pokladu, jenž má uměleckou, historickou nebo archeologickou hodnotu, nebo průmyslového a obchodního vlastnictví

Režimy dovozu a ochrany

- Aplikace jednotných dovozních pravidel!
- Režimy dovozu a ochrany:
  - Obecný Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/478 ze dne 11. března 2015 o společných pravidlech dovozu
  - Specifický
    - obecný - Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/755 ze dne 29. dubna 2015 o společných pravidlech dovozu z některých třetích zemí
    - sektorový - Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/936 ze dne 9. června 2015 o společných pravidlech dovozu textilních výrobků pocházejících z některých třetích zemí, na které se nevztahují dvoustranné dohody, protokoly nebo jiná ujednání ani jiná zvláštní pravidla dovozu Unie
  - Přejížděný (Nařízení Rady (ES) č. 427/2003 o přechodném ochranném mechanismu pro určité dovážené produkty pocházející z Čínské lidové republiky a o změně nařízení (ES) č. 519/94 o společných pravidlech dovozu z některých třetích zemí) - Datum konce platnosti: 11/12/2013

Obecný režim

- zásada volného dovozu bez kvót
- informační a konzultační postup Unie
  - sdělení Komisi
  - konzultace (fakultativní)
- šetření Unie
- kontrolní opatření
  - zpětná vs. předchozí kontrola
- ochranná opatření (viz. násl. slide)

Ochranné opatření

	Člen WTO	nečlen WTO
podmínky	dovoz ve zvýšeném množství <u>a</u> hrozí vážná újma	dovoz ve zvýšeném množství <u>nebo</u> hrozí vážná újma
následek	- omezení platnosti dovozních dokladů - zavedení regulovaného dovozu	
délka	- po dobu, která je nezbytná pro zabránění vážné újmě nebo její nápravě a pro usnadnění přizpůsobení výrobců Společenství - zpravidla nejdéle 4 roky, max. 8 let	
území	celé EU	region/y EU

	3. stát
podmínky	dovoz ve zvýšeném množství <u>nebo</u> hrozí vážná újma
následek	zavedení regulovaného dovozu
délka	není stanovena

Dovoz z Číny – N 427/2003/ES

- Přístup Číny k WTO – vyjednání přechodného období → Protokol o přistoupení Čínské lidové republiky ke Světové obchodní organizaci
- platnost skončila v roce 2013!
- kvóty na dovoz zrušeny v roce 2005
- Ochrana byla zajišťována:
  - prozatímní opatření (cla/kvóty) - max. 200 dnů
  - konečné opatření - max. 4 roky

Textil a oděvy

- velice citlivá oblast, zejména u dovozu z Asie.
- Dohoda o textilu a ošacení – 1.1.2005 skončila platnost → obecný režim GATT 1994
- Nařízení Rady (ES) č. 517/94 ze dne 7. března 1994 o společných pravidlech dovozu textilních výrobků pocházejících z některých třetích zemí, na které se nevztahují dvoustranné dohody, protokoly nebo jiná ujednání ani jiná zvláštní pravidla dovozu Společenství
- režimy dovozu
  - obecný volný
  - zvláštní režim pro Severní Koreu s možností kvót

Autonomní nástroje III

Oblast vývozu

Regulace vývozu

- základní zásada – volný vývoz
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/479 ze dne 11. března 2015 o společných pravidlech vývozu
- maximalizace exportu
- omezení pouze tam, kde se projevují specifické zájmy.
- zvláštní regulace pro :
  - Kulturní předměty
  - Zboží dvojího použití (civilní i vojenské)
  - Předměty použitelné k mučení lidí
- spadá zde i problematika podpory vývozu

Podpora vývozu

- podpora vývozu pouze v případě SZP
- úprava:
  - v rámci SOP: Ø s výjimkou směrnice Rady 98/29/ES ze dne 7. května 1998 o harmonizaci hlavních ustanovení týkajících se pojištění vývozních úvěrů pro operace se střednědobým a dlouhodobým krytím
  - čl. státy – vlastní úprava; pozor – limity v čl. 107 – 109 SFEU (dříve 87 až 89 SES)!!!
- formy:
  - Přímá/nepřímá podpora ve formě subvencí
  - Pojištění se státní zárukou
  - Poskytování úvěrů s výhodnějšími podmínkami

Autonomní nástroje IV

Oblast dovozu

Ochranná opatření

Ochranná opatření při dovozech

- obecná ochrana proti překážkám obchodu (při porušení pravidel)
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/1843 ze dne 6. října 2015, kterým se stanoví postupy Unie v oblasti společné obchodní politiky k zajištění výkonu práv Unie podle mezinárodních obchodních pravidel, zejména pravidel sjednaných v rámci Světové obchodní organizace (kodifikované znění)
- překážka obchodu = jakékoli obchodní praktiky 3. země, proti nimž přiznávají mezinárodní obchodní pravidla právo jednat (buď jejich zákazem nebo přiznáním práva dotčené strany bránit se)
- ochrana proti:
  - nedovoleným překážkám obchodu
  - dumpingu
  - subvencím

Ochrana před dumpingem

- produkt je prodáván za nižší ceny, než je běžná cena výrobce na domácím trhu
- **antidumping** = státem zajišťovaná ochrana domácích výrobců, kterým dumping způsobuje újmu.
- nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1036 ze dne 8. června 2016 o ochraně před dumpingovým dovozem ze zemí, které nejsou členy Evropské unie.
dopad na všechny státy – členy i nečleny WTO
- řešení dumpingu:
  - prozatímní: **prozatímní clo** ukládané Komisí (max. 6+3 resp. 9 měsíců)
  - konečné: **antidumpingové clo** ukládané Radou na návrh Komise (po nezbytnou dobu, obecně max. 5 let)
- Otázka k zamyšlení: Je dumping skutečně pro spotřebitele negativním jevem?

Podpory/subvence

- státní podpora pro výrobu či prodej výrobku
- nutno odlišovat od státní podpor regulovaných čl. 107 – 109 SFEU (dříve 87 až 89 SES)!
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1037 ze dne 8. června 2016 o ochraně před dovozem subvencovaných výrobků ze zemí, které nejsou členy Evropské unie
- možnost přijetí vyrovnávacího cla, kdyby propuštění takového výrobku do volného oběhu působilo újmu.

